

Dosarul nr. 2ra-30/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul central (jud. V. Puica)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. I. Cimpoi, A. Danilov, I. Secrieru)

DECIZIE

16 ianuarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătoriai

Valeriu Doagă
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru
Dumitru Mardari
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de către Mihail Miloș, reprezentat de avocatul Gheorghe Postolachi,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Veronica Focșa împotriva lui Mihail Miloș cu privire la repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 08 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de către Mihail Miloș și a fost menținută hotărârea din 07 iunie 2017 a Judecătoriai Chișinău, sediul central,

constată:

La data de 16 septembrie 2016 Veronica Focșa a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Mihail Miloș cu privire la repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, în anul 1998 i-a împrumutat bani lui Mihail Miloș pentru a-și dezvolta propria afacere.

A susținut că, la data scadentă a restituirii împrumuturilor acordate, Mihail Miloș a refuzat să-i restituie împrumuturile, motiv din care a depus în instanța de judecată cerere de chemare în judecată cu privire la restituirea împrumuturilor.

A menționat că, în Judecătoria Chișinău, sediul central se află pe rol cauza penală de învinuire a lui Mihail Miloș în comiterea infracțiunilor prevăzute de art.190 alin. (5) și 362 din Codul penal, în cadrul căruia a fost recunoscută în calitate de parte vătămată și parte civilă.

A afirmat că, de la începutul examinării cauzei civile și penale, Mihail Miloș de nenumărate ori îi expediază mesaje cu cuvinte necenzurate și amenințări, o înjosește, îi lezează onoarea și demnitatea.

A relatat că, la data de 17 iunie 2015 a fost agresată fizic de către pârât, în sediul Judecătoria Botanica, mun. Chișinău, care a lovit-o cu o sacoșă cu documente, cu greutatea de 5-7 kg.

A notat că, în legătură cu aceste fapte a depus mai multe plângeri la organul de urmărire penală.

A subliniat că, la data de 07 noiembrie 2014 de la numărul de telefon 069104377, care aparține pârâtului, i-au fost transmise trei mesaje cu conținut necenzurat, care au distrus-o și continuă să o distrugă psihologic, din care motiv s-a aflat în concediu de boală.

A relevat că, la data de 26 ianuarie 2015 a depus plângere la Procuratura Ciocana, mun. Chișinău pe faptele expuse supra, iar la data de 23 februarie 2015 a primit ordonanța de refuz în pornirea urmăririi penale în privința lui Mihail Miloș, din motiv că în acțiunile ultimului lipsesc semnele componente ale cărorva infracțiuni prevăzute de legea penală și contravențională.

A invocat că, prin ordonanța procurorului adjunct din 17 martie 2015 a fost admisă parțial contestația sa, a fost modificată ordonanța procurorului Oxana Beltei din 23 februarie 2015 în partea ce ține de lipsa în acțiunile lui Mihail Miloș a semnelor cărorva contravenții și a fost constat că fapta comisă de către Mihail Miloș constituie o contravenție prevăzută de art. 354 din Codul contravențional - huliganismul nu prea grav, însă din motivul expirării termenului de prescripție prevăzut de art. 30 din Codul contravențional, a fost considerat inoportun de a porni procedura contravențională.

A declarat că, în rezultatul agresării fizice, Mihail Miloș a fost supus răspunderii contravenționale conform prevederilor art. 78 alin. (3) din Codul contravențional, cu aplicarea sancțiunii contravenționale sub formă de amendă.

A menționat că, la data de 14 septembrie 2015 de la numărul de telefon 069104377, care aparține pârâtului, a recepționat un mesaj cu conținut necenzurat, iar la data de 23 septembrie 2015 a depus plângere la Comisariatul de Poliție Ciocana, mun. Chișinău, însă nu a primit nici un răspuns.

A accentuat că, la data de 16 mai 2016, ora 06.37, la numărul său de telefon mobil pe „viber” au venit mesaje cu cuvinte necenzurate în adresa sa, ceea ce a deranjat-o psihic și psihologic, prin urmare s-a aflat în concediu de boală.

A afirmat că, la data de 07 iunie 2016 a expediat prin scrisori recomandate plângeri în adresa Ministrului Afacerilor Interne și Procurorului General interimar, în care s-a referit la mesajele cu cuvinte necenzurate adresate persoanei sale de către Mihail Miloș.

A subliniat că, la data de 23 iunie 2016 a înregistrat la Inspectoratul de Poliție Ciocana, mun. Chișinău plângere cu privire la acțiunile ilegale ale lui Mihail Miloș, expuse în scris pe „viber” de la numărul de telefon al acestuia 069104377, în repetate rânduri la numărul său de telefon, la data de 16 mai 2016.

A afirmat că, în legătură cu acest fapt, a solicitat începerea procesului penal și efectuarea acțiunilor de urmărire penală care nu suferă amânare în conformitate cu prevederile art. 118, 130, 254 și 279 din Codul de procedură penală, inclusiv

efectuarea cercetării la față locului în vederea verificării și ridicării și/sau efectuării percheziției corporale pentru a ridica telefonul mobil al lui Mihail Miloș, de la care au fost expediate mesaje în scopul asigurării și acumulării probelor în procesul penal.

A precizat că, prin scrisoarea Inspectoratului de Poliție Ciocana nr. F797/16 din 13 iulie 2016 i-a fost comunicat că, a fost refuzată pornirea urmăririi penale în privința pârâtului din lipsa semnelor cărorva contravenții sau infracțiuni. Cu toate acestea, la data de 16 mai 2016, pe „viber” de pe telefonul mobil cu numărul 069344933, au fost expediate mai multe mesaje cu conținut calomnios și a fost numită cu cuvinte necenzurate, fapt ce a dus la agravarea stării sănătății sale, iar de către ofițerul de poliție a fost examinat telefonul de model „Lenovo” cu nr. 069344933, prin care s-au confirmat mesajele cu conținut calomnios și necenzurat.

A subliniat că, prin acțiunile imorale ale pârâtului, care au fost recunoscute ca ilegale prin ordonanța procurorului, au fost atinse direct valorile sale personale, dat fiind faptul că prin mesajele transmise cu un conținut neplăcut și insultător, a fost umilită, fiindu-i afectată onoarea și demnitatea sa, cu cauzarea suferințelor psihice. De altfel, a fost nevoită pe parcursul acestor ani să se adreseze la medici și s-a aflat o perioadă îndelungată în concediu medical (01 decembrie 2014 – 10 decembrie 2014; 10 decembrie 2014 – 20 decembrie 2014; 21 decembrie 2014 – 07 ianuarie 2015; 23 februarie 2015 – 03 martie 2015), suspendând pe acea perioadă activitatea sa profesională, ulterior fiind nevoită să se concedieze la data de 03 martie 2015.

A solicitat încasarea de la pârât în beneficiul său a sumei de 200000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 07 iunie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul central a fost admisă parțial acțiunea depusă de către Veronica Focșa și au fost încasate de la Mihail Miloș în beneficiul Veronicăi Focșa suma de 5000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral și suma de 132,85 de lei, cu titlu de cheltuieli de judecată, în total suma de 5132,85 de lei.

Prin decizia din 08 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de către Mihail Miloș și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

La data de 01 octombrie 2018, prin intermediul oficiului poștal, Mihail Miloș, reprezentat de avocatul Gheorghe Postolachi, a declarat recurs împotriva deciziei și încheierii instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei și încheierii instanței de apel și pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii ori trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel sau în prima instanță.

În motivarea recursului a indicat că, instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată și a apreciat eronat și arbitrar probele.

A menționat că, în ordonanța procurorului din 17 martie 2015 nu se menționează de vinovăția sa, dar numai constatarea formală că, fapta sa constituie o contravenție prevăzută de art. 354 din Codul contravențional, adică în acțiunile sale sunt întrunite semnele componente ale contravenției menționate.

A subliniat că, vinovăția sa nu a fost dovedită, totodată, lipsește legătura causală dintre pretinsele fapte și consecințele survenite, care au fost dovedite prin

certIFICATELE DE BOALĂ.

A afirmat că, pe parcursul examinării cauzei în primă instanță și în instanța de apel a formulat și a înaintat mai multe cereri și demersuri în vederea acumulării probelor concludente, pertinente și utile examinării acțiunii, însă prima instanță a refuzat neîntemeiat să le admită și nici nu a motivat refuzul.

A relatat că, instanțele ierarhic inferioare nu au examinat incidentul din 17 iunie 2015 din holul Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău, iar la dosar lipsește procesul-verbal cu privire la contravenție, la care face referire intimata.

A declarat că, instanțele judecătorești neîntemeiat au refuzat să examineze cartela medicală a intimatei pentru a elucida contradicțiile din înscrisurile făcute în aceasta și raportul de constatare medico-legală, or, Veronica Foșca a declarat că, a fost lovită în cap o dată, însă neurologul a indicat că are dureri pe stânga, iar medicul legist a menționat că are dureri pe dreapta.

A afirmat că, instanța de apel a refuzat să administreze discul cu înregistrarea audio a ședinței de judecată din 17 iunie 2015, care a avut loc îndată după pretinsa lovitură și cauzarea de leziuni.

A notat că, din această înregistrare se poate de constatat că, intimata a vorbit mai mult de o oră, însă nu a invocat că se simte rău sau are nevoie de ajutor medical.

A relevat că, instanța de apel nu s-a expus asupra încheierii primei instanțe din 03 aprilie 2017 și nici nu a permis administrarea probelor respinse de prima instanță. Totodată, instanța de apel nemotivat și-a revocat încheierea protocolară din 27 martie 2018, prin care a fost admis demersul de prezentare a cartelei medicale, fapt ce atestă că a fost lipsit de posibilitatea de a dobândi și a prezenta probe ce confirmă faptul lipsei prejudiciului și falsificării probelor de către intimată.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 12 decembrie 2018 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) CPC, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, Veronica Focșa a solicitat încasarea de la Mihail Miloș a sumei de 200000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral și a cheltuielilor de judecată.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea prezentei cauze, a ajuns la concluzia temeiniciei parțiale a acțiunii, încasând de la Mihail Miloș în beneficiul Veronicăi Focșa suma de 5000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral și suma de 132,85 de lei, cu titlu de cheltuieli de judecată, în total suma de 5132,85 de lei.

Ulterior, instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelului declarat de către Mihail Miloș, a ajuns la concluzia netemeinicii acestuia, menținând hotărârea primei instanțe, pe care a considerat-o întemeiată și legală.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, consideră că, soluția dată de către instanța de apel este pripită.

Astfel, în conformitate cu art. 130 alin. (1) și (2) CPC, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblu și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanță judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor.

În conformitate cu art. 373 alin. (1) și (2) CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Reieșind din limitele judecării apelului consfințite în norma enunțată, instanța de recurs constată că, contrar acestor prevederi, instanța de apel, judecând apelul, a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor cauzei, fără a examina sub toate aspectele legalitatea și temeinicia hotărârii supuse apelului, în raport cu regulile și legislația în vigoare.

Conform art. 1398 alin. (1) din Codul civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

La caz, se reține că, pentru apariția răspunderii delictuale este necesar un fapt juridic. Acest rol îl îndeplinește temeiul răspunderii delictuale. Temeiul răspunderii delictuale este componența delictului civil. Componența delictului civil constituie o totalitate de elemente esențiale formulate de legiuitor ca necesare și suficiente pentru angajarea răspunderii delictuale. Componența delictului civil include următoarele elemente (condiții): prejudiciul, fapta ilicită, raportul causal dintre faptă și prejudiciu și vinovăția. Acestea sunt condițiile generale necesare pentru antrenarea răspunderii delictuale. Lipsa unei condiții, potrivit regulii generale, exclude răspunderea

delictuală, cu excepția cazurilor expres prevăzute de lege când răspunderea delictuală se poate angaja și în lipsa unor condiții.

Pentru angajarea răspunderii delictuale este necesară, potrivit regulii generale, vinovăția autorului faptei ilicite.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că, instanța de apel, menținând hotărârea primei instanțe, prin care acțiunea a fost admisă parțial, a reținut că, conform răspunsului Inspectoratului de poliție Botanica, mun. Chișinău nr. 12562 din 25 iunie 2015, Mihail Miloș a fost supus răspunderii contravenționale conform art. 78 din Codul contravențional, vătămarea integrității corporale, în rezultatul acțiunilor săvârșite de către acesta la data de 17 iunie 2015 în incinta Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău, însă la materialele dosarului lipsesc procesul-verbal cu privire la contravenție și decizia de sancționare, conform cărora Mihail Miloș ar fi fost supus răspunderii contravenționale conform art. 78 din Codul contravențional.

În contextul dat, instanța de recurs relevă că, cele descrise incontestabil indică la o examinare superficială a cauzei, fără a intra în esența litigiului apărut în speță.

Ca urmare, în sensul art. 6 §1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, instanța de recurs ține să menționeze că, instanțele de judecată trebuie să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale, să precizeze noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse examinării.

De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu se mulțumească de a proba pur și simplu concluziile uneia dintre părți.

În speță, prezintă relevanță și faptul că, folosirea criteriilor pentru determinarea corectă a naturii juridice a litigiului dat, reieșind din specificul acestuia, presupune prin sine lămurirea completă și pe bază de dovezi certe a situației de fapt, care, este diferită de la caz la caz.

Astfel, din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral decizia instanței de apel și de a trimite cauza spre rejudecare în instanța de apel.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și, reexaminând cauza, să emită o decizie legală și întemeiată, respectând dreptul garantat al părților la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de către Mihail Miloș.

Se casează integral decizia din 08 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău în cauza

civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Veronica Focşa împotriva lui Mihail Miloş cu privire la repararea prejudiciului moral, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chişinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Preşedintele şedinţei,
judecătorul

Valeriu Doagă

judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari

Mariana Pitic